

L'Argentina de Menem o el 'No way out'

Els sectors més colpejats per la crisi econòmica a l'Argentina responsabilitzen el govern Alfonsín de la seua situació. La decisió d'aquest d'esgotar el seu mandat ha fet saltar l'esquerra, que ha provocat els últims incidents viscuts pel país.

Josep Morell

Intranquil·litat i desencís són sens dubte dos adjectius que reflecteixen perfectament l'estat d'ànim dels argentins davant l'actual situació del seu país. L'onada d'assalts a supermercats per part dels sectors més populars i desheretats per la crisi econòmica, els anomenats despectivament *negros*, que sembla que s'ha tancat amb un balanç de prop de quinze persones mortes, és la millor mostra que l'Argentina està tocant fons.

Malgrat que aquest esclat de violència té molt a veure amb altres situacions que s'han anat produint al llarg dels últims mesos en altres països de l'Amèrica Llatina com poden ser Venèçuela, Colòmbia, etc., a conseqüència del deute extern i de la greu situació econòmica, el cas argentí té en el seu rerafons elements clarament diferenciadors i perillosos.

L'espurna que ha encès la pólvora dels últims incidents ha estat la voluntat de l'actual president Raúl Alfonsín d'esgotar el termini del seu mandat presidencial i aplicar un paquet de «mesures econòmiques de guerra» per apedaçar la malmesa economia. Aquest fet ha agreujat el profund malestar existent i la desesperació entre els habitants dels cinturons de les grans ciutats, els més colpejats per la crisi i que responsabilitzen Alfonsín i la Unió Cívica Radical (UCR) de la seva situació.

Molts són els que pensen que aquesta onada de «vandalisme de la desesperació» no s'hauria desencadenat si Raúl Alfonsín hagués presentat la seva dimissió després dels passats comicis presidencials i hagués deixat el terreny lliure al peronista Carlos Menem.

La victòria electoral de Carlos Saúl Menem ha portat tranquil·litat a les casernes militars. En una entrevista feta per TV3 al tinent coronel argentí Aldo Rico, aquest manifestava que subscriu totalment les propostes polítiques de Menem. Menem intenta fer com el general Juan Domingo Perón, unificar criteris, buscant la unitat de tots els argentins en una «revolució productiva» per construir una pàtria nova.

Moltes coses van canviar a l'Argen-

Dalt, Carlos Menem. Baix, Raúl Alfonsín.

tina quan l'octubre de 1983, després de 7 anys de dictadura militar, el 52 per cent dels electors va donar el triomf a la Unió Cívica Radical i la presidència del país a Raúl Alfonsín. Alfonsín va arribar al capdavant d'un país que necessitava en essència dues coses: la instauració d'un règim democràtic que deixés arrere la por dels anys del govern militar i l'entrada en funcionament d'una política econòmica que rescatés al país de la situació de fallida econòmica en què l'havien deixat els militars.

La primera premissa només s'ha

completat en una part. Quan Alfonsín entregui el poder a finals d'any a Carlos Saúl Menem s'haurà coronat el primer mandant constitucional complet dels últims 37 anys. Això, però, haurà estat possible, gràcies a les concessions que el govern ha anat fent als militars argentins durant el judici contra les tres juntes militars i a conseqüència de les revoltes militars de la Setmana Santa del 1987, la de Monte Caseros i la de La Tablada.

Pel que fa a la segona premissa, la desfeta ha estat total i s'ha decebut amplis sectors de gent que van creure que els radicals serien capaços de redreçar una economia desfeta. Les dades, però, no poden ser més gràfiques. Agafant com base 100 a l'any 1983, el salari real va caure un 85,8 al gener de 1987 i el 69,5 el maig de 1988. Quan el 14 de juny de 1985 el govern Alfonsín va posar en marxa el Pla Austral, els seus inspiradors van proclamar que aquest era un reajustament imaginatiu, heterodox i que frenaria la inflació. Res més lluny de la realitat.

La inflació va contenir-se durant uns mesos, fins a començaments de gener del 1988 entre un 9 i 18 per cent mensual. Una vegada esvaïts els efectes, l'espiral inflacionària va llançar-se a una carrera desenfrenada i augmentà en un 300 per cent durant tot l'any passat. Sobre aquest munt de desgràcies plana, com un voltor sobre la seva víctima, el fantasma del deute extern, que no ha fet si no créixer. L'any 1983 era d'uns 46.000 milions de dòlars, l'any 1987 superava els 54.000, a conseqüència de nous préstecs destinats a pagar els interessos dels anteriors, una corba ascendent i perversa. *No way out*. No hi ha sortida, això és el que pensen molts argentins. Potser no hi ha millor símptoma per a explicar i entendre la situació argentina que un acudit que circula aquests dies en boca dels ciutadans: dos argentins coneguts es troben pel carrer i comentant l'actual situació que viu el país, un li pregunta a l'altre «¿Che colega sabés vos que la actual situación solo puede arreglarse de dos maneras diferentes? ¿Sí, cuales? —pregunta l'altre—. Che viejo, las dos pasan por las salida internacionales del aeropuerto de Buenos Aires». □